

AVIZ
**referitor la propunerea legislativă privind modificarea
Legii concurenței nr.21/1996**

Analizând **propunerea legislativă privind modificarea Legii concurenței nr.21/1996**, transmisă de Secretarul General al Senatului cu adresa nr.L 133 din 10.04.2000,

CONSILIUL LEGISLATIV

În temeiul art.2 alin.1 lit.a din Legea nr.73/1993 și art.48(3) din Regulamentul de organizare și funcționare a Consiliului Legislativ,

Avizează negativ propunerea legislativă, pentru următoarele considerente:

1. La pct.1, inițiatorul propune completarea art.5 alin.(1) din Legea concurenței nr.21/1996, introducând în arhitectura textului o nouă ipoteză prohibită: "practici individuale ale agenților economici" ceea ce este contrar normelor comunitare în materie, care ulterior au fost preluate în legislațiile statelor comunitare. Potrivit principiilor exprimate în Tratatul Uniunii Europene, Titlul V - Reguli comune privind concurența, fiscalitatea și alinierea legislației, Capitolul I - Reguli asupra concurenței, sunt considerate comportament anticoncurențial **practicile colective** (enumerare cu caracter exhaustiv în trei categorii în art. 85) și **practicile colective sau individuale** care constituie abuz de poziție dominantă (art.86). Art.85 par.1 declară ca incompatibile cu piața comună orice acorduri între întreprinderi, orice decizii ale asociațiilor de întreprinderi și orice practici concertate, care sunt susceptibile a afecta comerțul dintre state și care au ca obiect ori ca efect al lor împiedicarea, restrângerea ori distorsionarea concurenței în cadrul pieței comune. Legislația română a preluat *mot-à-mot* aceste dispoziții, inițial în art.36 al Legii nr.15/1990 privind

reorganizarea unităților economice de stat ca regii autonome și societăți comerciale, și ulterior în art.5 alin.1 din Legea concurenței nr.21/1996. Fiind vorba de **practici colective**, este de neconceput să se introducă, în același articol, "practici individuale" care să constituie comportament anticoncurențial. Inițiatorul ar fi putut, cu această ocazie, să rectifice exprimarea "decizii de asociere" cu cea corectă: "decizii ale asociațiilor de întreprinderi", deoarece art.5 alin.1 al Legii nr.21/1996 preia *tale quale* exprimarea din art.36 al Legii nr.15/1990, în care s-a tradus greșit expresia "*decisions d'associations d'entreprises*" din art.85 par.1 al Tratatului de la Roma.

2. La pct.2, considerăm că norma care se propune a fi introdusă în art.5 alin.1 nu este de domeniul unui act normativ. În ipoteza propusă intervine, după caz, răspunderea civilă contractuală, răspunderea civilă delictuală sau răspundere penală. Aceeași observație o formulăm și pentru punctele 3 și 6 ale propunerii legislative. Astfel, "folosirea necuvenită a bunurilor ce constituie proprietatea altui agent economic" poate constitui un abuz de încredere, o inconduită contractuală etc., dar nu o **practică anticoncurențială** (se ignoră amănuntul esențial că, de principiu, comportamentele anticoncurențiale nu sunt reprehensibile *per se*, ci prin obiect și/sau prin efect, care, chiar dacă consistă într-o virtualitate, calificarea legală vizează preveniunea lui *in casu* - evitarea sau înlăturarea distorsiunii concurenței, respectiv restrângerea, împiedicarea sau denaturarea). De aceea, lista categoriilor de practici anticoncurențiale este exhaustivă și numeroase comportamente astfel calificate *in genere* pot fi exceptate de la prohibiție și sancționare fie *in casu*, prin **dispensă**, fie **pe categorie** prin reglementare generică a autorității concurenței. Tot astfel, "utilizarea în avantajul propriu a unor bunuri ce aparțin" altuia, folosirea abuzivă a "facilităților pieții concurențiale" sau obstrucționarea "**partenerului concurențial** (noțiune cel puțin antinomică) de a utiliza normal sau integral bunurile și capacitățile proprii" sunt, "in terminis", expresii care constituie un contrasens, iar ca situații/ipoteze își au locul în cu totul alte zone ale spațiului legislativ, în nici un caz în legislația concurenței.

Prin urmare, *de plano* expresiile și ipotezele propuse a fi inserate în Legea nr.21/1996 nu pot fi încorporate aici, iar ca

probleme juridice ele cunosc soluție în alte instituții ale sistemului nostru de drept - răspundere civilă *ex delicto* sau *ex contractu*, răspundere penală, administrativă - neaflându-ne în situația unei lacune legislative. De altfel, chiar problema recipientilor de GPL invocată în Expunerea de motive are în sistemul nostru legislativ soluție în toate aspectele sale, de la cele de proprietate industrială până la cele administrative.

3. La pct.5, apreciem că formularea "facilităților pieței concurențiale", care este propusă a completa dispozițiile art.6, este echivocă și insuficient conturată.

4. La pct.6, inițiatorul propune să se excepteze "punctul 5 (a) și art.6 punct (c)" de la aplicarea prevederilor art.5. Cum art.8 constituie o derogare de la prevederile art.5, prin completarea propusă se realizează o **exceptare de la o exceptare**, improprie exigențelor stilului normativ.

5. Propunerea legislativă este deficitară și în ceea ce privește principiile dreptului contravențional și cel penal. Contravențiile propuse și, mai ales, infracțiunea, ies din cadrul legal și, în același timp, sunt utilizate expresii imprecise sau interpretabile. Astfel:

a) În ce privește contravențiile.

Textele noi care ar trebui introduse în art.5 și art.6 cuprind formulări discutabile pentru a putea figura într-un act normativ a cărui încălcare ar urma să fie sancționată contravențional. În acest sens, se impune revederea sub aspectul preciziei și rigorii (exigențe de principiu ale dreptului sancționator) a expresiilor din proiect, precum "folosirea **necuvenită**", "**în detrimentul** desfășurării activităților" (lit.a), "**avantajul** desfășurării activităților" (lit.a), "**avantajul propriu**" (lit.d) **din art.5**, precum și la "**facilitățile** pieții concurențiale" (art.6 alin.1) sau "**utilizarea normală sau integrală**" (art.6 lit.b).

b) În ce privește infracțiunea.

În art.63 alin.1, care incriminează o faptă specifică, s-au operat în proiect câteva inovații inadecvate, dacă nu chiar greșite din punct de vedere juridic. Astfel:

- Textul va fi influențat de completările aduse art.5 la care ne-am referit mai sus, la acest text trimitând și art.63 alin.1. De asemenea, referirea textului nou la "**acțiuni frauduloase**", când *de lege lata* se vorbește de participare cu "**intenție frauduloasă**", ar complica inextricabil înțelegerea reglementării.

- Includerea în text a răspunderii penale pentru **persoane juridice** nu are încă nici o bază legală, persoana juridică neputând avea o **vinovăție proprie**, distinctă de a persoanelor fizice care o compun și a căror răspundere penală este **personală, individuală și netransmisibilă**.

- Adăugarea la pedeapsa prevăzută în text și a sancțiunii retragerii licenței de autorizare în caz de recidivă **încalcă de mai multe ori principiile și reglementările Codului penal**. Potrivit legii penale, **recidiva** are propriul ei tratament penal și acesta n-ar putea fi schimbat în cazul particular al Legii concurenței. De asemenea, sancțiunea propusă **nu are caracter penal**, fiind o măsură administrativă ce n-are a fi dispusă decât de emitentul licenței, neputând fi asociată conceptului penal al recidivei. Pe cale de consecință, această sancțiune nu poate figura într-un text de lege care prevede și sancționează săvârșirea unei infracțiuni.

6. În fine, dar nu în ultimul rând, se cuvine să observăm că **nu orice problemă, fie ea reală și preocupantă**, reclamă neapărat reacție legislativă, mai ales câtă vreme ea primește soluții clare în sistemul *de lege lata* sub toate aspectele sale.

În concluzie, avizul negativ al propunerii legislative se impune pentru îndoitul motiv că ea nu constituie o inovație, iar situația ce a determinat-o este integral rezolvabilă de sistemul legislației în vigoare, în virtutea plenitudinii logice a sistemului de drept, adăugiri novatorii în acest domeniu nefăcând decât să o compromită.

PREȘEDINTE

Valer Dorneanu
Valer DORNEANU

București

Nr. 573/27.05.2000